

Bescherming ongeregistreerd design

In de Gemeenschapsmodellenverordening is bepaald dat ook design dat niet geregistreerd is als model voor modelbescherming in aanmerking kan komen. Dit eenvoudige beschermingsregime is vooral bedoeld voor fast moving consumer goods.

Tekst: Marcoline van der Dussen

Basil Denton fietsmand

De Gemeenschapsmodellenverordening (een Europese verordening) heeft betrekking op de bescherming van Gemeenschapsmodellen (ook wel Europese Modellen genoemd). De verordening verstaat onder een model 'de verschijningsvorm van een voortbrengsel of een deel ervan die wordt afgeleid uit de kenmerken van met name de lijnen, de omtrek, de kleuren, de vorm, de textuur en/of de materialen van het voortbrengsel zelf en/of de versiering ervan'. Een voortbrengsel is ieder op industriële of ambachtelijke wijze vervaardigd voorwerp.

Modellenbescherming

De verschijningsvorm van een voortbrengsel (of deel ervan) kan als een ingeschreven of als een niet-ingeschreven Gemeenschapsmodel worden beschermd.

Voor ingeschreven Gemeenschapsmodellen geldt een maximale beschermingsduur van 25 jaar (5x5) jaar, voor niet ingeschreven Gemeenschapsmodellen van 3 jaar. Een Gemeenschapsmodel heeft dezelfde rechtsgevolgen in alle 28 landen van de EU.

Een model moet *nieuw* zijn en een *eigen karakter* hebben om als Gemeenschapsmodel beschermd te kunnen worden. Voor niet-ingeschreven Gemeenschapsmodellen geldt dat een model als nieuw wordt beschouwd als géén identiek model voor het publiek beschikbaar is gesteld vóór de datum waarop het model, waarvoor bescherming wordt gevraagd, voor het eerst voor het publiek beschikbaar is gesteld.

Van een eigen karakter is sprake indien de algemene indruk die het model bij de geïnformeerde gebruiker wekt verschilt van de algemene indruk die bij die gebruiker wordt gewekt door modellen die voor het publiek beschikbaar zijn gesteld voor de datum waarop het model, waarvoor bescherming wordt gevraagd, voor het eerst voor het publiek beschikbaar is gesteld.

Van 'voor het publiek beschikbaar stellen' is sprake als het model is gepubliceerd of tentoongesteld, in de handel gebracht of anderszins openbaar gemaakt. Eén en ander moet wel op zodanige wijze zijn gedaan dat de feiten "bij een normale gang van zaken redelijkerwijs ter kennis konden zijn gekomen van ingewijden in de betrokken sector die in de Gemeenschap werkzaam zijn".

Rechten

De houder van een niet-ingeschreven Gemeenschapsmodel heeft alléén het recht om, gedurende 3 jaar, op te treden tegen het echt namaken van het model. De modelhouder kan niet optreden als iemand onafhankelijk een vergelijkbaar model heeft gemaakt en redelijkerwijs mag worden aangenomen dat die persoon het beschermde model niet kende. De beschermingsomvang is dus gering. Maar als een derde ongeautoriseerd het niet-ingeschreven model

namaakt heeft de modelhouder wél het recht die derde van alles te verbieden. In dat geval is namelijk het vervaardigen, aanbieden, in de handel brengen, invoeren en uitvoeren of gebruiken van een voortbrengsel waarin het model is verwerkt of waarop het is toegepast verboden. Hetzelfde geldt voor het voor deze doeleinden in voorraad hebben van dat voortbrengsel.

De praktijk

Het niet-geregistreerde Gemeenschapsmodel heeft in de praktijk duidelijk een functie (gekregen). Dat ondervond ook het bedrijf Basil, dat een fietsmand – de Basil Denton – had ontworpen en in het verkeer gebracht. Daarna liep Basil aan tegen een concurrent die een vergelijkbare fietsmand aanbood. Basil claimde tav de Basil Denton niet-ingeschreven Gemeenschapsmodelrechten en betichtte haar concurrent van inbreuk op die rechten. De rechter stelde eerst vast dat de Basil Denton voldoet aan de voor bescherming vereiste nieuwheid. Vervolgens oordeelde de rechter dat de Basil Denton ook het voor bescherming vereiste eigen karakter heeft. Aangegeven werd dat 'de algemene indruk die de Basil Denton door de combinatie van de specifieke kenmerkende elementen bij de geïnformeerde gebruiker wekt verschilt van de algemene indruk die bij die gebruiker wordt gewekt door het vormgevingserfgoed'. De Basil Denton kwalificeerde dus als een niet-geregistreerd Gemeenschapsmodel waarvoor 3 jaar modellenbescherming geldt. Omdat de manden van Basil en haar concurrent nagenoeg gelijk zijn nam de rechter inbreuk op de modellenrechten van Basil aan en moest de mand van de concurrent van de markt worden gehaald.«

Mr. Marcoline van der Dussen is advocaat bij CMS te Utrecht, sectie Intellectuele Eigendom, Technologie, Media & Telecommunicatie. Contact: marcoline.vanderdussen@cms-dsb.com